

PREDICATORIULU

SATEANULUI ROMANU.

SCRIERE PERIODICA

pentru

predici si alti articuli dein sfer'a basericéscă.

Predica la inmormmentarea unei preotese.

Noi toti morimu si ne cufundămu in mormentu că plói'a in pamentu. (II. Carte a imperatiloru c. XIV. v. 14.)

Éca Tristi Ascultatori! o lovire fatala a sortiei, o lovire cumplita, lovire înfricosiata, carea e in stare a cutremură si a sguduí si animele celea mai împetrite; o lovire, carea trebuie se sternésca compatimire, condorere si in sufletele cele mai reci si mai pucinu semtítórie! o lovire, a carei paguba, nu este unu pamenténu, care se o póta revendecá; amu venitu deci se deplangemu, se versămu lacrimi ferbinti, din anime semtítórie la acestu secrú in care jacu remasítiele pamentesci a unei scumpe mame si a unei iubítórie socie; amu venitu se deplangemu pierderea cea mare, carea o sufere prea iubitul si prea bunulu vostru pastoriu sufletescu; o anima, carea baté atātu de caldu pentru scumpulu ei sociu, nu mai este, nu mai esista, numai osamentele î-i mai jacu in acestu secrú, menite a fí predate pamentului spre repausu vecinicu. Déca in acést'a lume insielatória, in acést'a vale a plangerei venu adese-ori nefericiri asupr'a omului, apoi dŃcu că ast'a

e un'a din acele mari nenorociri, care rãnesce adũncu animilẽ suferitoriloru! Si cu atãtu e mai sentfita acẽst'a nenorocire la unu preotu, cu cãtu elu tata de familia fiendu, — are de a portã sarcini fõrte grele pre umerii sei, sarcini de acele, cari puse si pre umerii angeresci inca ar' deveni nesuportabile; unu preotu veduvu, Tr. ascult., are a portã in tõta viẽti'a sa acẽst'a sarcina a veduvẽi, si apoi cene nu scĩ, cãte greutati, cãte jertfe, cãte priveghiari, cãta neodichna nu se causẽza parentiloru veduvi, cu atãtu mai vertosu unui preotu, vrendu a portã grigia buna de familia, a-'si cresce copfii sei, cá se fia demni urmatori ai parentelui seu? Dãr' lovirea sortiei odata in-templata, nu este potere omenẽsca, carea se o põta delaturã, sã o põta vindecã; atari rane suntu nevindecavere, si noi moritorii, cari suntemu numai pulbere si cenusia trebue numai se ne plecamu cu umilintia capetele inaintea Celui de susu, inaintea Ziditoriului, inaintea lui Domnedieu, carele singuru numai põte dispune preste sõrtea, preste viitoriulu si destinulu nostru. Lovirile sortiei, trebue se le cugetãmu, cá nescari probe de focu, prin carele se lamuresce aurulu, cã nescari probe, prin cari Domnedieu cercetẽza virtutea, tarã si iubirea nõstra catra densulu, si ne face, cá in atari loviri triste totudeaun'a se ne aducemu amente de starea cea amarita, de sõrtea cea gelnica si dorerõsa a patriarhului Jobu, preste care venisera tõte nenorocirile lumẽi, pierdiendu-'si totu, ce a avutu mai scumpu, mai iubit, pierdiendu in urma famili'a, ffii, tõta averea, si in urma devenindu insusi prãda bõleloru celoru mai uritiõse.

Si õre ce potemu invetiã noi, Tr. ascult., din atari loviri triste, din atari nenorociri mari? Ace'a, cá trebue se ne aducemu amente in totu minutulu cá suntemu moritori, cá suntemu nemernici, nestatatori pre acestu pamentu;

càci asia se cetesce in s. Scriptura : ¹⁾ „noi toti mbrim si ne cufundamu in mormentu cá plói'a in pamentu.“ Si cu tóte, cà fórté adese-ori vedemu atari intemplari triste inaintea nóstra, totusi suntemu atâtu de legati cu trupú si sufletu de lumea acést'a trecutória, in câtu nu ne prea aducemu amente, de ce'a ce suntemu intru adevéru, nu ne aducemu amente, cà suntemu pravu si cenusia; nu ne aducemu amente, cà suntemu caletori de pre o dí pre alt'a si cumca caletorí'a acést'a e fórté nesigura, càci adi suntemu si póte mane nu vomu mai fí, póte cà astadi ne leganamu in fericiri si multiamiri si mane póte ne vomu plecá capulu si ne vomu cufundá in mormentu. Astadi ne mandrimu cu frumséti'a nóstra, si póte cà pre mani va fí vescedita si apusa cu totul. Astadi ne laudamu si falimu cu averea nóstra, cá si cum ace'a amu duce-o cu noi in ce'alalta lume, si póte fí, cà mane se apunemu in mormentu si atunci ne suntu pré de ajunsu patru coti de pamentu, ér' averea nóstra adunata cu atât'a jertfa si ostenéla remane in man'a altor'a, si póte in man'a ataroru ómeni, cari nece macaru o cruce nu ne voru redicá la capulu nostru. Astadi ne sumetím si ne falím cà suntemu tari si sanetosi, si mani póte se fimu pre patulu mortiei. Astadí ne falim si ne mandrimu, cà avemú védia mare, cà suntemu in ranguri, in domní si cinste — si éca pre mane se intempla cà vine o lovitura a sortiei neaseptata, si de-odata punemú faci'a la pamentu, ne-amu stensu si nu mai suntemu pre lume! — De invetiatura ne póte sierbí in totu momentulu intemplarea bogatului din sant'a Evangelia, carele pre candu se laudá in desiertatiunea s'a, cà are avere adunata pre multi ani, cà facúndu-'si granariéle mai mari

¹⁾ Cartea II. a imperatoru c. XIV. v. 14.

si mai largi, — se va desfetá si va díce: *suflete, ai avere adunata pre multi ani, manca, bé, veselesce-te*, — elu unu moritoriu fiendu, nu 'si-a adusu amente, cà inca in nóptea ace'a *i-se va cere sufletulu* nesciendu cui au se remana cele adunate!

Déca voimu, Tr. ascult., se ne facemu ó inchipuire si mai chiara despre desiértatiunea omului si a toturoru lucrurilor de pre pamentu, se cautamu numai impregiurulu nostru, se cautamu la natura — fire — si ne vomu convinge pre deplenu despre cele díse. Au nu vedemu noi primavér'a, cà totu campulu inverdiesce si se imbraca in vestimente frumóse serbatoresci; cà totulu inteneresce si se desfetéza; paserile ceriului canta, si in cantecele loru innaltia glasuri de bucuría; dar' éca vene tómn'a, natur'a imbetranesce, campurile incepu a se vescedí, se imbraca in alte vestimente de giele, in vestimente triste! Asia e Tr. A. si viéti'a omului tenera, frageda, frumósa, si cugétamu cà va fí câtu de lunga, dar' oh, câti nu ajungu betranetiele, càci inca in poterea teneretieloru seau a barbatiei 'i atinge tómn'a aspra, 'i bate brum'a si se vescediescu, se usca cá florile, altii, ce e dreptu, si imbetranimu, dar' de o parte greutatea aniloru, de alta parte luptele si nenorocirile vietiei, ne imbrañcescu, ne slabescu, pana candu in urma ne dobóra, ne restórna la pamentu. Apunemu, ne stingemu, cá si candu n'amu fí fostu nece odata, venu altii si ne cuprendu loculu, dar' nece pre aceli'a nu-i ascépta o sórte mai buna, cà in cele din urma, ne urméza si ei, voiu se dícu: se voru coborí si ei in intunecosulu si tristulu, dar' leniscitulu mormentu!

Déca, Tr. A., dupa tóte acestea cugetandu cu serio-sitate la ast'a viéti'a desiérta si trecutória, nu ne-ar' mangaiá consciéti'a si descoperirile domnediesci, cà omulu nu e

numai pentru ast'a viétia, ci elu e menitu pentru alta viétia mai buna, mai fericita? Déca nu ar' fi acést'a asia, atunci dícu, amu poté díce cu totu dreptulu, cà omulu e fienti'a cea mai ticalósa si mai pedepsita pre pamentu!

Dar' domnedieesc'a scriptura si credinti'a nóstra ne spune, cà precum natur'a cu campiile sale dupa o iérna trista si posomoríta, inverdiesce si infloresce spre o viétia nóua, precum sementi'a aruncata in pamentu incoltiesce, inverdiesce si aduce roduri frumóse la tempulu seu: asia si omulu, dupa mórte in diu'a cea mai de apoi, va inviá de nou spre viétia mai placuta si pururea fericita, bucurandu-se intru marirea lui Domnedieu, càci díce Apostolulu Pavelu: „*semena-se intru stricatiune, scola-se-va intru ne-stricatiune, semena-se intru morire, scola-se-va intru nemorire!*“

Cu adevératu greu este omului a se despartí de acést'a lume; ori-cátu de necasíti se fimu in ea, totusiu, candu vene ór'a despartírei, cu dorere ne despartímu de acestea lumesci, càci ne dóre anim'a, candu suntemu siliti se ne despartímu, de aceia, pre cari i-am iubitu in lume, de ffi, de sociele si de rudeniele nóstre, — cu tóte aceste, cauta se ne despartímu, càci a batutu ór'a si mórtea nu dà nece unu regasu. Mórtea e o detoría de obsce, de care nemene, carele a vediutu odata lumin'a acestei vieti, nu póte scapá; nu póte scapá bogatulu cá si seraculu, apoi mai tardíu ori mai tempurú — totu atât'a!

Dar' dupa cele premise, iertatí-mi Tr. Asc., se me reintorcu la obiectulu acestei triste serbàri. Éca o scumpa socia a unui prea veneratu preotu, confrate si barbatu alu nostru, nu mai este mai multu in numerulu celoru víi, ci a trecutu in imperatí'a mortiloru! Éca o mama dulce si iubitória nu mai póte stringe la pieptulu seu celu caldu

pre iubitii sei pruncuti; pieptulu ei a racitu si anim'a ei a incetatu a mai bate, ér' amórea mamésca a disparutu de pre acést'a lume! Acést'a scumpa socia, acést'a iubitória máma jace mórta inaintea nóstra! Ea e fóst'a odenióra preotésa a iubitului meu confrate si a prea zelosului vostru preotu, parente si pastoriu sufietescu! Acést'a preotésa cuprensa pre neasceptate de o bóla periculósa, care a maltratát'o in tempu mai indelungatu, si i-a storsu pre incetu poterea de viéctia, acum in dílele din urma erumpându cu taría faciarnic'a bóla, carea contienea in sene sementi'a mortiei, — s'a mutatu la locasiurile vecinice; si acum jacu numai remasítiele ei pamentesci inaintea nóstra. — Iubitulu seu sociu si confratele nostru a pierdutu pre soci'a sa scumpa, radímulu seu celu mai puternicu in crescerea pruncutiloru sei; ér' acesti prunci acum orfani au pierdutu anim'a cea mai iubitória, anim'a, carea batea atátu de caldu numai pentru fericirea loru. Veduvulu ei sociu va trebui se liè acum'a pre umerii sei o sarcina abia suportabila, si de „tata“ si de „mama,“ dar' acésta din urma fórte cu greu, càci detorí'a si sarcen'a ce o are o mama pre umerii sei numai o mama adevverata o póte portá. Insusítrile nobile si frumóse de socia, de mama si crestina adevverata, blandeti'a, modesti'a si anim'a nobila, ce au distinsu pre adormit'a in Domnulu, tóte acestea ne impun o detoría de respectu, o detoria de apretinire, o detoría de stima, o detoría, cá deimpreuna cu iubitulu ei sociu si familia, se versàm si noi lacrimi de condolentia, lacrimi de compatimire, lacrimi purcediatórie din comór'a unei anime nobile, ce scía pretiuf virtutea si onórea.

IERTATIUNI:

Dar' Tr. Asc., a batutu acum ór'a despartírei celei din urma, si eu, de-si între lacrimi de dorere, — totusi trebue se implenescu

o detoria trista, in numele repausatei preotese, carea jace inaintea noastră. Ea se duce dela noi, ne lasa, si cauta se ne lasa, ca Domnedieu iubind'o a chiamat'o la sene; Elu a scos'o si redicat'o din acest'a lume volburosa si sgomotosa, a dus'o in lumea odihnei, in lumea leniscei si a pazei vecinice. Dar' inainte de ce i-am predas osamentele ei in sinulu pamentului, prin debilulu si frantula mea viersu, voiesce a-si lua remasu bunu, dela toti iubitiu sei! Si mai antaiu se intorce catra *iubitulu seu sociu*, cu carele a convietuita in unu sfru de ani in iubire, in armonia, in credintia si in consti-telegere, cu care a portatu impreuna sarcinele si greutatile vietiei: i-i multiamesce pentru tote servitiile conjugale, facute in viet'a ei, in totu tempulu si cu deosebire in tempulu bolei sale, i-i con-crede crescerea si conducerea fiiloru remasi la cascigarea fericeiei loru, 'lu roga a nu-si uit'a de soci'a sa, in rogatiunile sale inal-tiendu jertfe la Parentele celu cerescu pentru repausulu sufletului ei, si pentru gresielele din vietia, de care nece unu moritoriu nu e scutitu, si-si cere iertare acum mai pre urma. Dar' facia cu sarcin'a cea grea si indoita pusa acum'a pre umerii scumpului ei sociu i-i poftesce darulu lui Domnedieu, i-i poftesce tar'a animei, rabdare si constantia, ca nu cumv'a frangundu-si si densulu pote-riile sale, se remania pruncii si fora de tata, orfani, fora de pa-renti. Rabdarea, tar'a si barbat'i'a suntu virtuti, cari au destinsu pre strabunii nostri Romani, si care ni-le recomanda si invetiatur'a nostra crestinesca, candu dice, ca numai acel'a se va mantui, carele va raba pana in capetu! „Adieu!“ Remasu bunu iubite sociule, primesce imbracisariile si sarutarile mele dia urma!

Dar' apoi voi *iubitiu mei pruncuti!* voi ati remasu pre de tempuriu fora de mama; mam'a vostra nu ve mai pote mangai'a cu versulu seu celu dulce, nu ve mai pote stringe la caldutiulu ei pieptu, mam'a vostra nu ve mai pote da sarutatulu ei celu dulce, budiele mamei vostre s'au vesceditu si pieptulu ei s'a recitu; man-gaiati-ve iubitiloru cu speranti'a si credinti'a in Domnedieu, adu-ceti-ve amente, ca Domnedieu ingrigesce si de pruncii orfani, aveti numai mente si portare buna, si ascultati sfaturile intielepte ale tatalui vostru, dar' nu ve uitati in rogatiunile vostre, nece de iubit'a-ve mama, carea v'a nascutu, daicitu si crescutu, caci ro-

gatiunile prunciloru nevinovati suntu bene primite inaintea lui Domnedieu. „Adieu!“ Remasu bunu iubittii mei copilasi ,primiti imbracisiarile si sarutarile cele calde si dulci dela iubit'a vóstra mama!

Apoi se întórce catra gelnic'a s'a *mama*. Ce dorere pentru *mama*, candu ace'a trebue se-'si petréca la mormentu pre iubit'a sa *fica*, acést'a dorere numai mamele o potu sci, pentru-cà numai ele o potu mai adeveratu si semti. 'Ti multiumescu iubita *mama* pentru crescerea, sfaturile intielepte si multele grigi si ostenele ce le-ai pusu, pana-candu m'ai vediutu asiediata, eu nu sum in stare a Ti-le poté resplatí, resplatésca-ti-le bunulu Domnedieu, dar' eu, de-sí mai tenera, me ducu si tu remani inca pre pamentu, róga-te, nu-'ti uitá in rogatiunile tale de iubit'a-ti *fica*. Remasu bunu pré-iubita *mama*, primesce la pieptulu de *mama* imbracisiarile cele din urma a *ficei* tale, si sarutarea mea cea de pre urma; ér' voi *sorori* si *frati*, cu cari am traitu in legatur'a de iubire a *fratfei*, nu ve uitati de sor'a vóstra, primiti sí voi sarutarile si imbracisiarile *sororei* vóstre!

Apoi se întórce catra *comitetulu basericescu* si *comunale* si catra intregu poporulu din acést'a comuna brava romanésca, in midiloculu carei'a a vietuutu si petrecutu dílele cele mai frumóse si mai fericite ale scurtei s'ale *vieti*; multiamesce acestui poporu de tóta plés'a: *betrani*, *teneri*, *barbati* si *femei* pentru bunetatea, *stím'a*, *apretiuirea* si *bunavoienti'a* aratata *facia* de ea; oftéza bene si fericire acestui poporu, acestei comune, *meritate* in istori'a nationale; ér' pentru cele gresíte in *viétia* — cere *iertare*. Remasu bunu bravule poporu!

In urma multiamesce *intregei adunari*, care a benevoitu ai face onóre la petrecerea cea din urma, implenindu prin acést'a o detoria adeveratu *crestinésca*!

Acuma voi remasítie pamentesci a repausatei preotese pausati in sinulu pamentului; ér' tu suffete bunu sbóra si fnaltia-te in imperat'a spiriteloru pana la revedere! Se-i urámu cu totii: „*fia-i tierin'a usióra* si *memori'a eterna!*“ AMINU.

Joann V. Rusu.

Predica la intrarea in parochia.

„Éra tu priveghiéza întru tóte, patimesce reulu, fă lucrulu Evangeliului; indeplinesce oficiulu teu; fii desceptu!“ II. Tim. IV. 5.

Bine v'am aflatu, Fratiloru iubiti! Ve salutu cu anim'a plina de bucuría in numele Parintelui nostru cerescu, intru acarui'a s. casa v'am aflatu adunati! Cu anima doiósa pasiescu astadi pentru antaia-data in mediuloculu vostru, si ve marturisescu, fratiloru, cà mai cà nu aflu cuvinte pentru a vi spune totu, ce semtiescu in laintrulu meu in acést'a clipita serbatorésca. Ati audítu din partea M. O. D. protopopu N. N. cà cine sum eu? ati potutu intielege din scrisorile Ill. Sale Dlui Episcopu mie date si acumu cetite cà ce cautu la voi? Ma, voi însê-ve, iubitiloru, 'mi dati a intielege prin numerulu acestu mare, in care v'ati adunatu astadi acì la s. baserica, cà ati venitu cu betranu cu teneru, cu mare cu micu se vedeti pre fiitoriulu vostru pastoriu sufletescu. Da, eu sum, fratiloru iubiti! acel'a, care am se inlocuiescu si suplinescu de acì inainte din mandatu pastoriului celui névediutu alu Domnului Nostru Isusu Christosu si din bunavointi'a Ill. Sale Dlui Episcopu pre bunulu vostru preotu, carele v'a parasitu nu de multu — chiamatu fiendu si urmandu mandatelor mai mariloru nostri — la alta parochia. Ill. Sa D. Episcopu, pre care „*Spiritulu santu l'a pusu cá se pasca baseric'a lui Domne-dieu, carea a cascigatu-o cu sangele seu*“ ¹⁾ m'a tramisu aci la voi, cá se vi facu cunoscute poruncile lui, se vi vestescu cuventulu adevेरului seu si se ve invetiu legile

¹⁾ Fapt. Ap. XX. 28.

lui cele sante. — Eu crediu, iubitoru, că n'asiu poté aflá unu obiectu mai nimeritu de vorbire astadi candu pentru antai'a data sum fericitu a vi cuventá, astadi candu 'mi incepu oficiulu meu sufletescu la voi, decatu a atinge pre scurtu detorintiele, ce le vomu avé unii catra altii: eu cá pastoriulu vostru sufletescu catra voi, si voi cá turm'a cea cuventatória alui Christosu catra mine. Vi voiti spune I. m., detorintiele mele catra voi, cá se sciti, că ce aveti a cere, a poftí in totu tempulu si in tóta clipit'a dela mine; ér' ale vóstre le voiu însírá, cá asia cunoscundu-le se le impleniti, déca veti voi, cá se ve potu folosi in lipsele vóstre sufletesci, se ve potu mangaiá si conduce spre indestulire, mantuire si fericire si temporaria si sf vecinica. Ve regu, fíti cu luare aminte!

I.

Oficiulu (slusba) care-lu incepu astadi la voi, I. m., e in tóta privinti'a de mare insemnatate, impreunatu cu grea raspundere inaintea lui Domnedieu. Acest'a e oficiulu care l'a incredintiatu D. N. Is.. Christosu santulu: Apostolu Petru, candu i-a dísu: „*Pasce oile mele, pasce mielusieii mei*“ ¹⁾ si apoi tuturoru Apostoliloru, dícându-le: „*Datu-mi-s'a mie tóta poterea in ceriu si pre pamentu. Dereptu ace'a mergundu invetiati tóte limbele, botezându-i pre ei in numele Tatalui, si a Fíiului si a Spiritului santu, invetian-du-i se pazésca tóte, câte am poruncitu voue.*“ ²⁾ — Dicu că oficiulu preotiescu e de mare insemnatate in tóta privinti'a, pentru-că preotulu e:

1. acelu individu — dela care atérna benecuventarea si fericirea credintiosiloru sei. — elu e unulu dintre angerii

¹⁾ Ev. Joanu c. XXI. v. 15. 16.

²⁾ Ev. Mateiu c. XXVIII. v. 18—20.

cari se suia si se pogóra neintreruptu pre scar'a lui Iacóbu; elu se pogóra diosu pentru de a aduná doririle, cererile, rogarile si lipsele credintiosiloru sei si a le luá asupr'a s'a; elu se inaltia in susu prin rogatiunile si jertf'a ce o aduce la altariulu Domnului pentru de a duce sarcin'a ace'a si a o asiediá la tronulu lui Domnedieu pentru a-lu molia, a misicá si sterní compatimirea lui cea domnedieésca facia de ticalos'ia si slabitiunile poporului seu. Viersulu preotului strabate vãmile aerului pana intr'alu treilea ceriu — si mediulocesece dela Parentele cerescu prin vredniciele lui Isusu Christosu alungarea bóleloru si departarea primesidielor delaturm'a s'a; elu are se readuca pre peccatosii invecchiti si cufundati in noianulu peccatorulu la penitentia si la reintórcere catra Domnedieu: preotulu are se se róge cá, contrarii si dusimanii se se impace, cá imparechiatii se se reintórcá la pacea cea crestinésca. Scurtu, elu trebuie se strige neincetatu: Oh Dómnne! iérta si primesece aceste suflete, pre cari le-ai rescumperatu cu scumpu sangele teu. Nu lasá pre neci unulu, cáti ai încredintiatu grigiei mele a devení préda lupului nesatiosu — satanei, — care ambla cá unu leu turbatu se-i amagésca si se-i traga in prepastia. Preotulu e detoriu a se rogá neintreruptu pentru credintiosii sei, si anume din detorinti'a oficialui seu in tóte dominecile si serbatoriele pentru iertarea peccatorulu lor, fora de cari daruri ceresci tóta ostenél'a si trud'a nóstra remane fora fruptulu doritu — fora isprava. — Cu tóte aceste vi sum si eu voue detoriu I. m. cá preotulu vostru.

2. *Preotulu e impartesítoriulu (administratoriulu) sanelorulu taine* — a mediloceloru darului, orónduite de D. N. Isusu Christosu spre mantuirea sufleteloru credintioése. Preotulu are se primésca pre fiacare nou-nascutu si venitu

în lume, în societatea creștină, în sânt'a taina a Botezului, se-lu orânduiescă și se-i puna în frunte semnul celu neștersu alu militiei lui Isusu Christosu prin s. Miru; densulu — preotulu — e, carele nutrește pre poporul seu cu mancarea cea cerésca — cu s. Cuminecatura, întarindu-lu prin acést'a întru credenti'a vietiei de veci; preotulu împaca pre peccatosu cu Domnedieu prin s. taina a pocaintiei, prescriendu-i acelu'i a medicina sufletésca; elu este carele are se faca servitiulu celu din urma bolnavului ce se svircolesce pe patulu doreriloru, a-lu pregatí și a-lu provedé cu merindea vietiei de veci pe calea cea lunga a veciníciei, — în cele din urma a-i petrece pana la momentu remasfíele pamentesci, ér' sufletulu a-i-lu redá în manile lui Domnedieu, dela care l'a fostu primitu spre pregatirea vietiei dincolo de momentu. Dar' apoi — au nu e totu preotulu, carele léga înaintea altariului dóue anime iubitorie cu legatur'a iubirei, a credintiei și ajutarei imprumutate — pentru tóta viéti'a? — Si déca preotulu e detoriu cu tóte aceste credintiosiloru sei, si eu preotulu vostru vi voiú ff detoriu.

Preotulu e amicul credintiosiloru sei, prin urmare la elu au se alerge aceli'a în nezasurile, în suferintiele și lipsele loru dupa sfatu, ajutoriu și medicina sufletésca și de multe-ori și trupésca. Elu e unu amicu bunu, carele iá parte la tóte bucuríele și amaratiunile poporeniloru sei, și acést'a nu numai din detorinti'a oficiului seu, ci și din iubirea, carea o are și trebuie se o aiba catra aceli'a; càci rogu-ve, anim'a carui parinte nu bate de bucuría, candu vede fericiti pre filii sei? și pieptulu carei'a mame iubitorie nu se cutriera de dorere candu-si vede nefericirea ficeloru sale? Si apoi spunetí-mi, nu e preotulu tat'a și mam'a fiiloru sei sufletesci?

4. In urma preotulu e invetiatoriulu poporeniloru sei: atâtu alu celoru mitutei câtu sî alu celoru de vrêsta (etate). Si fiendu-cà invetiatur'a se impartesiesce mai virtosu in scóla si in baserica, preotulu romanu are santa detorintia a se ingrigí de scól'a confesionala romana si de sant'a baserica, cá de mam'a acelei'a. — Scól'a, I. m., scól'a ni-e nóue Romaniloru mai de lipsa decâtu la ori-si-care alta natiune. Se scie, fratíloru, si cei mai be-trani dintre voi voru fí apucatu unu tempu, candu romanului nu-i erá iertatu a amblá la scóla; candu preotii romanesci, cari dupa starea loru trebuiáu — cá si astadi — se ffa luminatorii conationaliloru loru — afora de molit-venicu si de „slusba“ nu mai sciáu nemic'a. O! grele si triste tempuri au fostu acele pentru parintii nostri, candu se opriau a se luminá si ei — cá alte limbi — de radiele cele binefacutóriciale invetiaturei. Numai la lumin'a invetiaturei potemu, I. m., a ni stêrní pietatea (evlavia) cea adeverata catra sant'a mama baserica, la carea singuru afflora parintii nostri mangaiare, pace si scutu in tempurile cele grele si de nevoi; prin urmare numai luminati potemu fí crestini buni, — numai la lumin'a invetiaturei potemu apretiní si iubi legea, patri'a si natiunea nóstra cu caldur'a moscenita dela parintii nostri, carea-i facú a-si pune mai bene viéti'a decâtu a-si vinde aceste visterie nepretiuivere strainiloru, — in urma numai cu ajutoriulu invetiaturei potemu se ne facemu membrii folositori imperatíei de carea ne tienemu, si se traimu in pace si in buna-intielegere cu celealalte natiuni, cu cari si intre cari avemu se traimu. Da, tóte aceste si alte asemene virtuti le potemu cascigá numai prin scóla, de unde si dîcu, cá mai suntu si alte multe si insemnate folóse ale invetiaturei, despre cari ve voiu vorbí anume de alta data. Acum'a vi

li-am amentitu pre scurtu numai pre acestea, cá se poteti cunósce câtu de mare lipsa avemu noi romanii de scóle bune, si pentru-cà vréu se sciti acum'a din inceputu, cá eu voiu pune deschilinita sirguintia si grigia pre scóla, ce'a ce ne poruncescu mai marii nostri si politici (lumesci) si basericesci, pré bene sciendu, cá scólele bune suntu fundamentulu a totu benele si a tóta fericirea popóraloru. Aceste cu privire la prunci; ér' ce se tiene de invetiarea celoru crescuti — in vrista — preotulu are se impace prin dogene părintiesci animele amarite si invrasibite, porniriloru ascunse se puna stavila, ratecirile si amagirile spre reu se le nedusiésca in nascere, se sciricésca dupa lipsele casnice ale credintiosiloru sei si acele a le ajutorá dupa potentia; elu are se mangaiia pre cei desperati. Scurtu, preotulu are a cercá tóte cãmile si a intrebuintiá tóte mediulócele iertate, cari aru adauge benele si fericirea poporeniloru sei; neci o primesidia se nu-i fíia asia de mare, neci unu lucru asia de greu, încátu se'lu póta abate dela implenirea puntuósa a detorintieloru sale celoru sante, se urmeze invetiaturei santului apostolu Pavelu catra Timoteu : „*Propoveduesce cuventulu, stài asupr'a-i cu tempu si fora de tempu, mustra, cérta, indémna cu tóta rabdarea si invetiatur'a. Cà va fí tempu, candu invetiatur'a cea sanetósa nu o voru primí, ci dupa poftele sale 'si voru alege síesi invetiatori. . . . Éra tu priveghiéza intru tóte etc.*“ ¹⁾

Aceste suntu, I. m., pre scurtu detorintiele de capetenie, ce voiu avé eu facia de voi — cá preotulu vostru. Me infioru cugetandu la acést'a sarcina grea, ce iéu astadi pre umerii mei nepotentiosi. Téma si spaima me cuprindu candu 'mi aducu aminte de cea ce dîce s, Pavelu despre

¹⁾ II. Tim. c. IV. v. 2—5.

preotii lui Domnedieu, cari au se deie séma despre tóte sufletele concrediute grigiei lor: „Déca fiacare omu se ingrodiesce cugetandu la judecat'a lui Domnedieu, avendu a respunde numai pentru sene, ce trebuie se cugete preotulu, care are se respunda pentru sute si mfi de suflete! Vai mie! de se va pierde si numai o óia din turm'a mea cu vin'a mea!“

Dar' cá se potu eu duce bene intru indeplinire acestu santu si greu oficiu, e de lipsa, si inca fórte de lipsa, cá si voi, I. m., se-mi tendeti mana de ajutoriu dupa starea si potenti'a vóstra, despre cari — inainte de a inchiá — pre scurtu inca câteva cuvinte in partea a dóu'a, numai me rogu se ve reinoiti luarea aminte!

II.

1. Fiendu-cà eu sum preotulu vostru, si cá atare am se adunu doririle, cererile, rogarile si lipsele vóstre pentru de a le duce la tronulu domnedieescu, acarui'a intipuire e aci s. altariu: detorinti'a vóstra va fi a ve infaciosiá in dominece si serbatori in numeru câtu se póte de mare in acestu locu santu, „in cas'a lui Domnedieu, carea e base-ric'a Domnedieului celui viu, stilpu si intarirea adeverului“ ¹⁾ pentru de a ve impreună cererile vóstre cu ale mele, precum si a ve reinoi in sufletulu vostru impreuna cu mine aducerea amente de patimele si mórtea cea crunta a D. N. Isusu Christosu de pre cruce.

2. Cá se vi potu impartesí dupa cuvenintia santele taine — aceste daruri ceresci, fora de acaroru intrebuintiare nu este mantuire: trebuie se vi puneti tóta silinti'a, decâte-ori numai veti semti lips'a impartesfiei cu aceste

¹⁾ I. Tim. c. IV. v. 15.

asiediamente sante — a grabí si a ve pregatí spre primirea cutarei s. taina asia, precum poftesce s. mama baserica. Ajutoriulu meu spre acestu lucru santu — ve asecuru — I. m., cà neci-candu va lipsí. Me chiamati numai „cu tempu si fora de tempu,“ si eu voiú fí totudeaun'a gata — diu'a si nóptea, càci „vai mie, de se va pierde si numai o óia din turm'a mea cu vin'a mea!“

3. Fiendu-cà eu sum amiculú vostru, si martoru mi e acestu locu santu, loculu marirei, loculu indurarei, loculu fientiei de facia alui Domnedieu! cà adevèru vi graiescu vóue: aveti incredere in mene, in bene si in reu. Eu am venitu la voi se ve mangaiu si ajutu dupa potentiele mele, pentru ace'a bateti la usi'a mea si totudeaun'a vi se va deschide, cercati-me si me veti aflá, cereti si vi se va dá vóue! E dereptu, cà si eu sum numai unu omu slabanogu, cá si voi, dar' speru si me incredu in Parintele meu cerescu, „*carele m'a incinsu cu potere si m'a imbracatu in dereptate*“ cà me va ajutá si îndereptá cu poterea Spiritului santu, cá se ve potu fí „vóue toturorú tóte.“

4. In urma fiendu-cà eu sum invetiatoriulu vostru, si asia am se ve pascu „pre oi si pre mielusiei“ cu cuventulu vietiei, cu invetiatur'a domnedieésca si mantui-tória a D. N. Isusu Christosu; de-óra-ce am detorinti'a cea mai santa a nutrí pre mielusieii miei cei nevinovati — pre pruncii vostri — cu laptele vietiei de veci, a semená in animele loru cele fragede si neatinse de brum'a pecatului sementi'a pietatei si a temerei de Domnedieu, precum si a li implantá mugurulu virtutiloru crestine, a iubirei de patria, natiune si statu: e detorinti'a vóstra, fratiloru, a-i tramete mereu la scóla si la sant'a baserica. Totu asemene detorintia aveti si facia de teneretulu vostru,

Preste totu si facia de voi de toti, déca vi voui vesti aci in sant'a baserica cuventulu, voi'a si poruncile Domnului: veti avé detorintia a li ascultá si primí cu anima deschisa, a li pazí cu santienia si a vi dá tóta singuinti'a a vi face folosítoria tóta invetiatur'a crestinésca. Si deca vre-odata voui fi silitu a ve mustrá — póte si a ve dogeni, fratiesce, preste voi'a mea, ve rogu a nu-'mi luá in nume de reu, càci „nu cautu voi'a mea cì aceluí ee m'a tramisu pre mene.“

Éca! I. m. in pucine cuvente detorintiele nóstre de amendóue partíle, cari avému si vrému a vi-le spune la inceputulu pastorirei mele la voi. Ferice de noi, déca le vomu impleni pre tóte, — càci atunci de buna-séma vomu ajunge la fericirea si tempuraria si sí vecinica, — carea e scopulu si tient'a nóstra a tuturoru. E lucru prea fireseu, cà eu am bunavointia curata si destula, pentru de a-mi pazí si a amblá cu scumpetate dupa implenirea oficiuluí meu, pentru ace'a ve rogu, cá si din parte-ve se nu lipsiti a-mi ascultá si urmá invetiaturiloru mele. Oh! unfti-ve cu mene, fratiloru iubiti, in diu'a de astadi, in eugete si in sentíri si sí in fapte:

„Càci unde nu-i unire, nu póte fi potere,
Viéti'a desbinata e mórte, e cadere.“

(V. Bumbacu.)

Oh! ffi beneçuventata de Domnedieu de trei ori santa legatura, santa unire sufletesca, ce se face astadi între noi in acestu locu santu!!

„Se fimu deci totu-dé-un'a — uniti —

„Càci numai prin unire vomu fi nebiruiti!“

(V. Bumbacu.)

Da, atunci si numai atunci vomu fi nebiruiti de lumea cea rea din afora, de contrarii si dusimanii nostri, de satan'a si de patimele nóstre!

Inse vointi'a noastră si cea mai tare e slaba; propusurile noastre si cele mai tari sunt nestatornice, suntu intocm'a cá tresti'a, carea se clatina la cea mai mica suflare de ventu in tóte partile, déca nu vomu fí ajutorati si intariti cu putere de susu. — Pentru acést'a dati! I. m., impreunati-ve astadi, candu pasiescu pentru de a jertfi Domnului si Domnedieului celui viu la acestu altariu redicatu cu trud'a si sudorile vóstre si ale parintiloru vostri intru marirea Celui Pré-inaltu, si care va vorbi cá un'a marturia viua — pentru tóte tempurile — urmatoriloru vostri zelulu si pietatea vóstra, dñeu: dáti! impreunati-ve rogatiunile vóstre cu ale mele, cá Atotu-poterniculu se se indure a intari nepotinti'a noastră cu darulu si cu tarí'a s'a de susu, cá asia si noi se potemu impleni cu acuratétia detorintiele noastre unii catra altii si prin urmare se potemu petrece aci pre pamentu in pace, indestuliti si fericiti; ér' dincolo de mormentu se ne potemu face demni de bucurí'a cea fora de capetu, carea a gatitu-o Domnedieu alesíloru sei, si cá eu in diu'a cea infricosiata a judeciului mai infricosiatu se me potu apropiá cu incedere de pastoriulu celu vecinicu. de Domnulu meu si Domnedieulu nostru, de Isusu Christosu pentru de a-i díce: Dónne! aci suntu toti, cáti mi-ai incredintiatiu grigiei mele; n'am pierdutu neci o óia, neci unu mielusielu din turm'a mea, rescumperata cu scumpu sangele Teu. AMINU.

V. Gr. Borgovann.

ONOREA PREOTULUI.

(Urmare si fine.)

In tóte tempurile si totu-dé-un'a a domnitu acelu principiu, cà, cei betrani trebuie onorati cu cea mai mare onóre, si déca acestu principiu a domnitu, atunci cu totu dreptulu se numescu preotii in s. scriptura betrani, presbiteri, pentru ace'a cá fia cine se fia obligatu a onorá pre preoti, càci betranii bisericeii suntu demni de onóre dupla. — Dara scimu si ace'a cà in lumea acést'a mai antaiu si cu onóre mai deosebita onoramu: pre parenti, pre conducatori, pre regi si imperati, pre invetiatori si factorii de bene; si s. scriptura cu tóte aceste nume infrumsetiéza pre preotii legei nóue, cari tóte suntu totu atâtea motive de a dá preotiloru onórea cea mai mare ce-o potemu dá unui moritoriu aici pre pamentu. Aceste motive suntu de ace'a natura, câtu ne oblega la onórea loru cá a unoru omeni, cari suntu in fruntea trebiloru, va se díca motive morale.

Pre langa aceste motive mai avem si altele cari ne impun se onoramu pre preoti, càci trebuie se ne vena in mente cà fora preotu nece una-data nu potemu fi. Preotulu este celu de antaiu óspe alu nostru candu venimu in lume, elu, prin puterea de susu, ne face membrii s. biserice prin s. botezu, elu ne jóra de atleti falnici sub stindardulu lui Isusu Christosu prin sacramentulu s. niru, s. confirmatiune. La patrudieci de díle preotulu ne introduce in locasiulu lui Domnedieu, prin ce ne inscrá intre luptatorii lui Christosu. Déca cenev'a pecatuesce, se abate dela calea dreptatiei, are lipsa de preotu, cá prin puterea capetata dela spiritulu santu se lu deslege de peccatele comise si împartesíndu-lu cu sacramentulu s. Eucharistie se-lu impace éra cu Domnedieu si ffiulu lui. — Déca doresce cenev'a a se casatorí, numai prin midilocirea preotului si a s. biserice o face si o póte face in modu consolatoriu. Ast'a asia trebuie se ffa, cà asia a fostu dela inceputulu crestinatatei,

de-sî acumu in unele tîeri s'a introdusu asia numit'a: casatoria civila. Dati dupa ea voi invetiatii lunei profane, faceti voi diete, legi, introduceti la mandatarii vostri casatoria civila ori arderea cadavreloru si altele, cãci acele, cu deosebire la poporulu romanu voru remané numai pre hartia! Cãci déca tieranulu romanu nu pôte nece macaru intrá in o casa nóua se locuiésca celu pucinu o luna, fora a-si face santieni'a casei — festania — cum se va determiná elu se-'si iè muiere pre viétia fora cá se auda cantari sante, se véda ceremonii basericesci, cum au facutu toti satenii de din aintea lui! Nu, ori câtu se voru trudí potentatii pamentului, acést'a nu o voru poté ajunge; cãci sentiulu de pietate cu multu e mai mare in romanu, decãtu se se abata dela vechile s'ale datine. Déca 1700 ani a sciutu elu pastrá datin'a de a pune in man'a mortului banulu lui Charonu si a dá gain'a négra preste grópa, déca 1700 ani a pastratu Romanulu datinele aduse din Itali'a si Rom'a, déca 1700 ani a pastratu Romanulu religiunea s'a, pentru care stramosii lui s'au luptatu, luptatu, lupta pre mórte pre viétia: mai crede cenev'a cà-'lu va poté abate acumu dela acele datine, acumu, candu si pentru elu a resaritu sórele dreptatiei si alu libertatiei, acumu, candu se bucura de Archipastori luminati cu lumin'a scientiei si a buneivointie si are preoti devoti causei santei Religiuni? Tóte in daru, Romanulu va remané statornicu in datinele s'ale, numai de nu s'aru recí in onorarea preotiloru sei. Cu atâtu mai vêrtosu nu, cãci fora preotu nu pôte fi, — asia déca e morbosu chiama pre preotu se-i cetésca, se-lu impace eu Domnedieu, se-lu pregatésca pre calea cea lunga, de unde nime n'a mai intorsu.

Tóta viétia'nóstra e strênsu legata de preotu, elu ne santiesce casele, elu apele, elu tiarinele, elu se róga lui Domnedieu cá se ne dé plóia, elu se róga se o incete Domnedieu candu e prea multa, elu aduce jertfa necruntata lui Domnedieu pentru pecatele nóstre, elu se róga pentru toti si pentru tóte, pentru cei morbosii, pentru cei din prinsori, pentru cei ce caletoresou, cu unu cuventu pentru

toti 6menii. Elu ne este telu din urma oște candu esára din lume, elu ne sântiesce lotula de repausulu eterna, mormentulu.

Éca totu atâte motive, cari ne indetorescu a onorá pre preotu, a-lu ajutá intru t6te si a nu-lu superá. Se 6noreze totu omulu pre preotu, cáci e lucru probatu, cá 6menii cari in viétia n'au onoratu pre preoti, candu aa trasu de m6rte n'au gasitu preotu, care se-i impace cu Domnedieu; éra acei'a cari aa onoratu pre preoti si s'au bucuratu déca Domnedieu a alesu din viti'a loru pre 6re-care pentru preotia: Domnedieu pre unii cá acei'a i-a prevediutu cu multe bunetati pamentesci, daruri ceresci si viétia eterna fericita.

In temporele cele de antaie ale crestinatatiei preotii erau cei mai onorati. Cine ar' fi in stare a enumerá t6te acele locuri ale s. scripture, in cari redica pre preoti asupr'a altoru moritori, cari lucru 'lu demustra in facia chiaru si regentii pamentului. F'ia-ne permisu a atinge catu-si decátu de aceste tempuri prime ale crestinatatiei.

Faptele apostoliloru ¹⁾ apriatu ne marturisescu cá crestinii cei de antai 'si vendéu t6te avutifele loru nu-numai mobile dara si inmobile pentru cá pretiulu acelor'a se-lu póta depune la peti6rele ss. apostoli, ce'a-ce nu insémna alt'a decátu am6rea, alipirea si increderea cea mare care o avéu catra aceste pers6ne servitorie lui Domnedieu. S. Paulu cu mandri'a se lauda in epistola catra Galateni cá pre elu l'au primitu aceia cá pre unu angeru alui Domnedieu, cá pre Isusu Christosu. ²⁾

Dara cumcá incredintiatii cu propagarea cuventului lui Domnedieu voru fi asia primiti o-a predisu de multu Spiritulu lui Domnedieu prin profetulu Isaia, cáci éta cum se esprima acel'a-si s. spiritu: „Si regii voru fi nutritorii copililoru tei si reginele loru doicele tale, inchiná-se-voru tfe cu faci'a la pamentu si voru curatí tierin'a peti6reloru tale, ³⁾ éra in altu locu: ⁴⁾ si regii voru servi tfe, si vei

¹⁾ Fapt. ap. 4, 34. — ²⁾ Galat. 4, 14. — ³⁾ Isaia 49, 23. —

⁴⁾ Isaia 60. 10, 14. 16.

suge laptele poporeloru, si vei suge bunetatile regiloru.“ Aceste au fostu predise prin profetulu, omulu Domnului, si tóte s'au implenitu in cei de antai predicatori. Cáci s. Augustinu scrie: ¹⁾ „Preotii se numiau santi si omenii plecandu-si capetele î-i salutáu, partea cea mai buna a bunuriloru loru o depuneau la petiórele preotiloru. Poporulu totu sarutá manile preotiloru si le imbraciosiá genunchii.“ ²⁾

Éta cum eráu preotii onorati, dupa marturisirea santiloru parenti. Numai pucinu manifestáu acésta onóre si regentii pamentului de pre acele tempuri.

Imperatulu Valentinianu se exprima, cà: cu tóta placerea, ex animo, 'si pléca capulu inaintea preotiloru, ³⁾ éra Constantinu celu mare pre preoti, ministrii lui Domnedieu, nu-numai î-i considerá cá pre parenti, ci cá pre reprezentantii lui Domnedieu î-i puné la més'a s'a sî-i onorá cu cele mai frumóse distinctiuni, ⁴⁾ Si dupa s. Ambrosiu: Regii si principii se plecáu inaintea preotului sî-i sarutáu man'a drépta, càci nemicu nu este pre lume mai perfectu decâtu preotulu, ⁵⁾ pre acesti'a si angerii inca-i onoráu. Cáci dupa cum se scrie, candu cerea s. Gregoriu bene-cuventare dela Domnedieu preste poporu, la cuventele lui: „Domnulu nostru Isusu Christosu se fía cu voi cu toti.“ a respunsu angerulu Domnului cu viersu inaltu: „Si cu Spitululu teu!“ ⁶⁾ éra despre s. Joanu Chrisostomu scrie s. Nilu cà, cu ocasiunea candu acel'a celebrá servitiulu divinulu, angerii lui Domnedieu cu tóta onórea steteau in giurulu lui.

Regentii si mai marii popóreloru nu se opuneau preotiloru si dispusetiuniloru loru, càci bene sciáu cum a pedepsitu Domnedieu pre regele Ozia, pentru-cà s'a amestecatu in afacerile preotiloru, ⁷⁾ nu se amestecáu in lucrurile preotiloru, càci bene le erá cunoscutu, cà Domnedieu a pedepsitu cu mórte pre Saulu, pentru-cà a cutezatu a sacrificá lui Domnedieu in locul preotiloru, meniti pentru acelu scop. ⁸⁾

¹⁾ Aug. Ep. 147. Basil. ep. ad Mon. — ²⁾ Theodor. l. 4. c. 5.
³⁾ Euseb. in vita Constantini c. 5. — ⁴⁾ Ambros. de dig. sacerd. c. 2. — ⁵⁾ Joannes Diaconus in vita s. Gregorii. — ⁶⁾ S. Nilus ep. ad Anastasium. ⁷⁾ IV. Reg. 26. 18, 19. — ⁸⁾ Reg. 13. 9, 10, 13.

Pre langa aceste preotii timpurilor vechi totdeauna au fostu considerati că cei mai de frunte in societatea omenească si se impartasiu in stima si onóre. Asia ne spune Eusebiu, că mergundu Constantin marele in adunarea episcopiloru, pana atunci n'a siediutu, pana nu l'au imbiatu episcopii. ¹⁾ Totu despre Constantin se scrie, că apelandu Donatistii la densulu in contra sententiei preotiloru, nece decâtu n'a voitu a fi jude in lucrurile credintiei, ci din contra a demandatu cu tota asprimea, ca decisiunile ce se aducu in adunarile preotiloru, cu tota acurateti'a se fia observate, pentru-că judecat'a preotiloru este mai pre susu de judecat'a ori-cărui jude. ²⁾

Totu cu respectu la onórea preotiloru se mai scrie, că venindu odata la imperatulu Valentinianu nescari preoti si rogandu-lu se le concéda a se poté consultá in unele afaceri de credintia, a respunsu: că fiendu elu omu laicu, in afaceri de credintia n'are de a face nece un'a dispuestiune. ³⁾ Éra imperatulu Teodosiu díce: că guvernarea lucruriloru basericesci se cuvine preotiloru, deci laicii se nu se amestece in afacerile preotiloru. ⁴⁾ De ace'a decumv'a se amestecáu regentii in afaceri basericesci, ss. parenti se opuneau cu tota tarí'a, aretandu potentatiloru, că nu li se cuvine a se amestecá in lucrurile preotiloru, precum nece preotii nu se mesteca in lucrurile loru.

Regentii pamentului nu-'si arogán dreptu nece a fi judecatori peste persón'a preotului, va se díca, déca preotulu comité ceva crima ori abatere, regentele se tiené necompetentu de a-lu judecá, ci lucrulu se concedé éra preotiloru. Ma eráu legi, in cari se dícé, că, celu-ce supera pre preotu cade in mare pecatu.

Dein cele premise se vede ce persóna onorata éra preotulu atátu in testamentulu vechiu, câtu sí in celu nou, cu deosebire la inceputulu crestinatatei, totu din premisele

¹⁾ Euseb. l. 3. Vitae Const. c. 10. — ²⁾ Baron. an. 313. n. 5. ex Eusebio, Sozom. l. 1. c. 9. Euseb. l. 4. Vitae Const. cap. 27.

³⁾ Ex Sozom. Baron. an. 364. — ⁴⁾ Ambros. ep. 32.

s'a potatu vedé cà ace'a onóre i-a sî competitivu, eá unui'a care face mai multu pèntru ómenii din lume, cá unui'a. care pre langa cele pamentesci mai cu séma se ingrighesce de sufletele credintiosiloru sei: urméza dara, ca si acumá togmai acéle servitii le prestéza preotulu omenimei, togmai acé'a onóre i-se cuvine.

De sine se intielege, cà la ace'a, cá unu preotu sè fia onoratu, elu inca contribue multu, fórte multu, atátu prin portare, prin cuvente, câtu sî prin fapte.

Este dara detori'a ffa-càrui preotu asia a-si conformá tóte faptele si totu modulu vietiei, in câtu prin acele se insufe respectu, védia si onóre. Preotii suntu lumin'a lumiei, dèci se se nisuiésca cá se lumineze.

Teodoru Petrisioru.

CUVENTU FUNEBRALU

rostitu la astrucarea floricelei ofelite **Aureli'a Mesesianu**
la 2. Maiu 1877 in Chiesdulu-Selagiului.

*Omulu e o taina, viéti'a lui e visu,
Sufleteloru blande ceriulu e deschisu.*

V. Alessandri.

Ce este viéti'a? fumu linu si cenusia, visu amagitoriu,
o umbra ce piere, unu aburu ce dispare. Viéti'a?

*Viéti'a, viéti'a
Sémèna cu ghiaci'a,
Pre acarei spate nu esti siguratu ;
Adi esti inca tare,
Mane dî dispare
Sufletulu din tene si esti îngropatu.*

J. T.

Acést'a e viéti'a, care Psalmistulu o asémèna cu flórea, demanéti'a vesela inflorita, sér'a rupta vescedita. Viéti'a! de care Santulu Joanu in Apocalipsulu seu ¹⁾ dîce: „*Ai nume cà traiesci si esti mortu.*“ Si preste totu sant'a Scriptura o dîce atátu de scurta si iute trecatória.

¹⁾ Ap. c. III. v. 1.

Dreptulu si pacientulu Jobu, de-sî ajansu a-si vedé pre fiii filorlu sei pana in a patr'a generatiune, totusi tîschiamo: ¹⁾ „Noi suntemu de ieri si umbra este viét'ia nîstra pre pamentu!“ — Isusu Sirachu o intaresce acést'a si mai bene, si cá se faca scurtîmea ei si mai batatoriã la ochi, areta repentin'a trecere a acelor'a cari pórtã destinele lumei si paru a avé fericirea lumésca cea mai deplinitã; cãci dice: ²⁾ „Imperatulu astadi este si mane mîre.“ — Dar' si mai la intielesu se exprima I-a Carte a Imperatoru ³⁾ unde se afla: „Unu pasiu este intre mîne si intre mîrte.“ Deci cu dreptu cuventu se geluiesce sant'a mama Baserica la cosciugulu celui mortu cantandu: „Candu dobândimulumea atunci in grópa ne asiediãmu!“

Acést'a viét'ia scurta, acést'a gustare pucina din traiulu pamentescu se incepe cu nascerea si se gata cu mórtea, astfeliu incãtu totu celu nascutu odata in lume, are de a parasí lumea, are de a morí.

A morí!? scurtu cuventu, a morí! nu contine numai dóue silabe si patru litere. Inse actulu mortii cuprinde in sene tóte nezasurile infricosiate. A morí e numai unu cuventu, dar' acele ce premergu mortii, o concomitéza si-i urméza, nu potu fi enarate nece prin limb'a celui mai destru oratoriu! — Se ne încercamu noi in câtu-va a dá intielesu acestui arcanu copiosu.

* * *

Ce este a morí?! A morí este, a parasí pentru totodeann'a lumea in care amu traitu, patri'a in care ne-amu nascutu, orasiulu, satulu in care amu vietuitu, cas'a in care amu locuitu, més'a la care amu mancatu, scól'a in care amu invetiãtu, patulu in care ne-amu odichnitu, gradin'a si campurile in cari ne-amu preamblatu, cu unu cuventu tóte locurile, asia incãtu pre totu rotogolulu pamentului se nu fia neci unu anghiu in care se pótemu sta mai multu neci o clipita.

¹⁾ Job. c. VIII. v. 9. — ²⁾ Is. Sir. c. X. v. 10. — ³⁾ c. XX. v. 3.

Ce este a morí?! A morí este a-si luá remasu bunu pentru totudeaun'a dela parenti, frati, sorori, consangeni, cumnati, amici, servitori, domestici, cetatieni, cu unu cuventu dela toti ómenii, asia încátu se nu ffa neci unulu, care se ne urmeze in ace'a regiune necunoscuta si admirabila a eternitatii. Servésca de esemplu intemplarea urmatória:

Unu principe impiu, foradelege, de alt'cum puternicu si nespusu de avutu cadiutu la patu semtiendu cá i-se apropia capetulu vietiei, a chiamatu la sene pre toti consangeni si vitezii sei, si le-a dísu: „O voi! credintiosi consangeni si vitezi ai mei, ve rogu se-mi ajutati a scapá de cursele grele, cari mi-le pune acum mórtea. Éra déca — avendu toti de a morí — si eu trebue se trecu acum la alta viétia, sariti cu totii si-'mi urmati, cá in acést'a caletória necunoscuta si periculósa se nu remanu singuru; si cu dreptu cuventu, cá voi cari ati fostu partasi gloriei si fericirei mele se nu me parasiti in acestu statu atátu de necasítu.“ — Si vediendu traganarea si tacerea loru veni intr'o furia nespusa si intre strigate desperate i-au timbratu de perjuri, infami si necredintiosi, si in cea mai mare manía si consternatiune si-a datu sufletulu nefericitu.

Ce este a morí?! A morí este a parasí tóte bunurile trupului, naturei si norocului. Atunci adeca ne lipsimu de tóte vestimentele, avutíele, bunurile, campurile, pamentele, casele si posesiunile nóstre, de tóte vitele din staulu, arborii din paduri si víi, fructele din campuri, florile din gradini, bucatele din siuri si cameri, de tóte turmele ciurdile si stávile nóstre, precum o adeveresce si dreptulu Jobu: ¹⁾ „*Golu a-i venitu in lume golu vei esí.*“ De vomu ff mai avuti decátu Cresu si Dariu, nu ne este iertatu se ducemu cu noi din tesaurii nostri neci unu cruceriu; din turmele nóstre neci unu iedu. Nemicu! cu unu cuventu nemicu! nemicu!

Ce este a morí?! A morí este a parasí odata si de

¹⁾ Jobu c. I. v. 21.

odata si pentru totdeauna a toate poftele, patimele, placerile, ospetiele, petrecerile, spectaculele si jocurile celé placute; toate cari delectéza ochii, seau 'su placute la audiu, ori recreéza mirosulu, ori indulcescu gustulu, seau 'su dragalasié la semtîre. Nepotendu a ne delectá neci-odata ochii in vre-o radia de lumina a sórelui, lunei, steleloru, lampei, ori faciei.

Ce este a morí?! A morí este a ajunge la celé mai mari nepotentie ale trupului si sufletului. Atunci faci'a e neactiva, ochii deschisi si nemisicati, nàrile contrase, gur'a cascata cu denti vinetîti; resuflarea devine lunga, grea, regusîta, rara si tardîa, gîtulu séca de totu. Se tempescu toate semtîrile, tóta colórea din facia piere si tóta frumsétia dispore; o sudóre rece erumpe din toti porii, piere poterea din óse, mai apoi urméza galfedîrea, nu preste multu recirea, apoi putórea si in urma putredîrea.

Nu e mai pucina neci schimbarea adstantiloru : lacrimelmele înunda faciele, suspinele înéca piepturile, se audu vaietari, se incepe plansulu, se asculta vorbele cele din urma, si incungiurandu — numera pana si cele din urma resuflari ale morindului a moritu si éca indata se spala, se paraseste de cei mai de aprópe si iubirea care erá in acei'a mai înainte se straforma in grétia.

Ce este a morí?! A morí este a se luptá pre aren'a lucia si alunecósa cu vrasimasiulu celu mai cumplitu, cu poterea intunerecului, cu Domnulu lumei acestei'a, cu leulu ràgnitoriu pentru mantuirea vecinica a sufletului, pentru-cá se aiba acest'a bine ori reu vecinicu. Si ne vomu luptá cu totu trupulu fora potere, cu toate poterile slabite, cuprinsi de necasurile cele mai mari, cu sudori reci pre frunte, apesati de bóla de mórte, si singuri, càci atunci *nu este cene se ne ajute*¹⁾ seau se ne póta ajutá, — si ne vomu luptá cu neveditululu, cu inimiculu celu mai grósnicu, care are mfi de medilóce de a stricá, care atunci se va scolá in noi cu *manîa mare* si furia nespusa si cumplita, sciindu cà *i-a remasu pucinu tempu.*²⁾

¹⁾ Psalm. 41. v. 14. — ²⁾ Apocalipsu c. 12. v. 12.

Ce este a mori?! A mori este a jacé cu trupu rebitu, a se invelfi in giolgiuri, a se incuiá in locu angustu, a se portá pre ulitie in cosciugu catra cemeteriu urmatu de plansulu. lacrimile consangeniloru, amiciloru si veciniloru; — din cemeteriu la grópa si cu funi a fi sloboditu in intrulu intunecosu alu pamentului, a se acoperi cu pamentu, pietri si ósele mortiloru, mai apoi a se desfientiá si in urma a se preface in pulvere si cenusia.

Oh! voi, cari mergeti pre cale stati si vedeti de este dorere, cá dorerea omului in agonía!

Unu fiuru rece patrunde osele mele, unu cugetu greu me apésa, me înfrange candu recugetu la pasulu ce-'lu are omulu morindu, ce are sufletulu despartindu-se de trupu, si cu jale nespusa si dorere crunta trebue se plangu si eu cu s. mama baserica, cantandu: „*Vai câtá nevoia are sufletulu despartindu-se de trupu, vai câtu lacriméza atunci!*“

N'avemu dar' neci câtu-i de pucinu a ne mirá, déca o frica panica si unu tremuru cutriera pre omu numai si la aducerea amentej de mórte, n'avemu de alune mirá de resolvirea grea, si dorerea, care intimpina ori-care omu la ivirea mortii!

De vomu privi la tóta societatea omenésca, desbinata in mfi si mfi de feliuri, nu vomu aflá neci unu individuu, càrui'a se nu-i fía gróza de mórte, care se nu dorésca mai bucurosu a remané între cei víi.

Vedeti pre unu teneru, anii lui câteva'a rose, viétia lui plina de desfetari, cugetulu lui plinu de sperantie sublime in viitoriu, sufletulu lui atátu de esaltatu in tóte, — cu câtá placere se léga de acestu visu amagitoriu cu numele viétia, — speranti'a aniloru lui o multíme mare, n'are neci cugetu de mórte; — si déca acést'a plaga a omenimei, acestu tiranu nedumeritu 'si intende man'a nu pré delicáta spre a rumpe si pucinele rose, dóra cu sufletu hotaritu pasiesce pre pragulu ce-'lu au toti de trecutu, dóra cu anima incungiurata de unu doru santu 'si deschide pieptulu spre a primi sagét'a mortii? O! nu. Ascultati sufletulu lui plinu de dorere câtu de gelnicu eschiama, audfi viersulu lui câtu de dorerosu resuna:

Amara e mórtea candu omulu e june

Se móra betranulu ce fruntea-si inclina

Uríndu-si trecutul de ani obositu,

Se móra si robulu ce-'n lantiuri suspina

Se móra totu omulu cu sufletu sdrobotu.

Priviti pre barbatulu celu plinu de potere, mentea lui matura plina de planuri maretie, braciulu lui robustu gata a sdrobi ori-ce obstacule, — sufletulu lui desfatatu si lenisoiu, cas'a si famili'a lui guvernate cu intieptiune ajunse la viéti'a cea mai dulce si pacinica, — avutiile lui crescunde pre dí ce merge, — agrii lui imbelsiugati, turmele lui frumóse; cu unu cuventu tóte preparate spre o viétiá lunga dulce si placuta, neci macaru umbr'a aducerii amente de mórte nu lasa se se ivésca pre fruntea lui marétia. Si déca mórtea cu pasiulu ei neimpedecatu de neci unu obstaculu, cu man'a s'a carei'a nu-i póte contrastá neci o potere, vene se-i curme firulu vietii, dóra cu mente intielépta si convinsa in nevitabil'a sórte, cu sufletu intaritu in dulcea sperantia a venitoriului vecinicu 'si pléca capulu seu sub palosiulu sortii vitrege? O! nu. Ascultati dorerea si amaratiunea lui exprimata in sant'a Scriptura: „*Oh mórte! amara e amentirea t'a omului celui ce are pace intru avutiile s'ale, omului celui ce este fora de grigia si se sporesce intru tóte!*”

Priviti in urma pre betranulu, care dupa dí's'a tene-ralui, obositu de ani 'si uresce viéti'a care cu capulu ingreunatu inolina catra mormentu, care cu sufletulu sdrobotu de calamitatíle vietii stá aprópe de plecare la eternitate; trupulu lui ruptu sub sarcin'a vietii, poterile lui slabite, membrele lui tremurânde; acàrui viétiá plina de slabitiune este o greutate fora picu de mangaiare ori sperantia de intramare, sí pare mai vecinu cu mórtea decâtu cu viéti'a. Dóra acest'a va dori liberarea de greutatíle nesuportabile ale vietii pline de slabitiuni; dóra va voi odihna dupa ostenelele aniloru trecuti; dóra va dori cu bucuría a se vedé pusu la repausulu linu alu mormentului?.... O! nu. Ascultati pre betranulu celu plinu de slabitiuni, câtu de dorése semne aréta candu mórtea vene, se-'lu usioreze.

Betranulu suspina
Cà-i vieti'a plina,
La mormentu se uita,
Lumea nu o uita.

Sî ore pentru ce acést'a neresolvire, acést'a frica de mórte? Au dóra nu e acést'a sórtea tuturoru ómeniloru? au nu este mórtea limanulu tuturoru moritoriloru? au nu totu momentulu, tóta clipit'a ne póte stramutá in eternitate? Pentru-ce dar' acést'a frica, acést'a neresolvire la sórtea inevitabila? ascultati pre poetulu! ¹⁾)

Cá sî spad'a lui Damocle sórtea nóstr'asié depinde
De unu firu de peru, sî póte mâne 'n grópa vomu descinde.

Sî ore de acést'a sórte, cene a potutu scapá? dóra tenerulu cu ani pucini, au betranulu cu dfile multe? Mi-
aducu amente, cà mórtea ni-o depingemu cu o cósá in mâna,
sî cu dreptu cuventu; — cosasiulu candu iese se-'si dobóre
iérb'a s'a, o taia tóta fora de a priví ori alege cea tenera,
verde, mûndra sî inflorita de catra cea uscata, vesceda,
imbetranita, — asié se intempla sî cu mórtea, dupa dical'a:

De betranu nu-i e rusíne
La celu teneru inca vene.

Sî in a sa cale nu póte fi oprita de neci o potere
neci de bunastare, lenisce sî fericire pamentésca. — Mi-
aducu aminte cà am cetitu de crai si imperati, carii sî-arú
fí datu pâna sî diumetate din imperati'a acelui'a, care i-ar
fí scapatu de mórte....dar' inzedaru! Acést'a nu póte fí
oprita de imperatiá sî potere, nu se póte corumpe cu bani
sî tesauri; — dreptu díce poetulu:

Apoi mórtea inca
E ospe ce manca
De pre ori ce mésa, fora de a intrebá;
I-dai câte tóte
Totusi ea te scóte din mosi'a t'a! (J. T.)

Dar' apoi chiaru asié de rea se fia mórtea!?! Viéti'a
omului e scurta sî iute trecutória, anii sî dfilele vietinuito-
riului 'su numerate sî trecerea prin trinsele este plina de

¹⁾ P. Branu.

amaratiune; fericirea lumésca, care pare a fi mai statatoria e supusa schimbarei; bogatiile sunt nestatatorie, cà 'su cá unu isvoru de munte ce adî curge sî înéca, mâne scade sî apoi séca; dulceti'a e mestecata cu veninu amaru. Dar' mórtea!? O! ea este limanu de usiorare, prin ea trecemu la cele eterne, la cele neperitorie sî nestramutavere, prin ea ne leniscimu de necasurile lumei sî trupulu obo-situ 'lu repunemu la odichna; bene dîce dar' Isusu Sirachu. „O mórte! buna este judecat'a ta omului celui lipsitu sî scadiutu in poteri, celui tare betranu sî celui ce de tote sir-guiesce si si-a pierdutu rabdarea! ")

Jacemu in bóla grea sî uritiósa, cu totu trupulu mai mortu, ne chinuimu in suferintie nespuse, sî óre atunci mân'a cea usioratória a mortii se nu ne para buna?

Sclavulu ajunsu in fundulu inchisórei, cu lantiulu pre bratie, fora de a vedé lumin'a benefacatória a sórelui, fora de a avé câtu de pucina sperantia de scapare traiesce o viétia nespusu de amara, sî óre pentru acest'a mórtea care vene a-i deslegá legaturile a-'lu scapá de amaratiune — se nu fía buna? O! „*Mai buna este mórtea de câtu viéti'a amara séu decâtu ból'a statornica.* ") De unde frumosu es-chiama poetulu: ")

La gangren'a invecchita mórtea-i leaculu celu din urma
Ea-i limanu, ea totu necasulu si dorerea ni o curma.

O! mórte buna este judecat'a ta! Càci si asié ce este in urma a morí? — A morí este a caletorí cu sufletulu in alta viétia, in alta tiéra, in alta lume, in cas'a eternitatii, in tienuturi necunoscuté, — unde bunurile lumesci suntu luate in nemicu, unde onorurile n'au neci o valóre, — unde tóte cele din lume fiindu momentane n'au neci unu pretiu.

A murí este a stá cu sufletulu inaintea tribunalului judecatoriului dreptu, acolo a fi acusatú, judecatu sî in urma a fi coronatu cu marire sî fericire in ceriu, seau a fi datu munciloru, chinuriloru in iadu.

1) Isusu Sirachu c. 41, v. 1, 2. — 2) Is. Sir. c. 30 v. 17.

3) P. Branu.

Eca Iliad'a miraculosa, care se cuprinde in singurul cuventu mortea; in acelu scurtu verbu a murí. Sî acum veti intrebá cá si candva invetiaceii de Christosu: Spune-ne noue *candu voru fi tote aceste sî care va fi semnulu venirii mortii sî capetului vietii* ¹⁾. Rspundu cu Christosu: *Fiti gata, cá nu sciti diu'a neci or'a* ²⁾. Càci tote cele dîse de mene mai inainte sî audîte de voi, voru fi cu voi in or'a venitoria ori pre sera, ori mani, séu in lun'a venitoria, ori in anulu acest'a, sî la ori ce casu voru fi orecandu, ba potu adauge cu siguritate cá preste pucinu si scurtu tempu, càci: *Tempulu de acum scurtu este!* ³⁾

Spre a intarí cuvintele mele nu ve voi ostení aduce-rea aminte cu exemple din trecutu priviti numai la acestu cosciugu, care inchide osamintele unei fiintie gingasie, care abia numerase dîle din vietii sa, sî eca a trecutu in regiunea miraculosa sî placuta a eternitatii. — Mortea ei, care o rapí asia de iute dintre noi, o-a trecutu la o vietia dulce, nelasandu-o a gustá din amaratiunile vietii pamentesci, ea gusta acum fericirea cea data unor'a cá dens'a decatra Domnedieu, dupa ce gur'a prea dulcelui Mantuitoriu i-o asigura ace'a dicundu: *a unor'a cá acestor'a este imperati'a ceriurilor*. — — A trecutu se petreca acolo unde nu este dorere neci intristare neci suspinu:

In patri'a ceresca egala pentru toti,
Acolo nedreptate sî ura nu domnesce
Nu cumperi cu vietii'a pamentulu de trei coti.

Andrei Muresianu.

Mangaiati-ve dar' ó voi intristati parenti càci acést'a florícica vescedita aici, infloresce si se roga pentru voi in imperati'a ceresca sî noi toti cari amu venitu se damu acestui sufletu castu sî blandu onorea din urma se dîcemu: „*Se-i fia tierin'a usiora si memori'a binecuventata.*“ AMINU.

Tiberiu Gaelu.

¹⁾ Math. 24. 3. — ²⁾ Math. 25. 3. — ³⁾ I Cor. 7. 29.

pentru multele fatigie ce puseră spre a ne primi si provedé atâtu de bene pre toti celi ce merseram cu acésta ocasiune la leaganulu nationalitatiei si libertatiei romane.

Repausu s i amentire!

Dr. NICOLAU BORBOLA de Giungiu Canonicu Archipresbiteru si Prepositu Capitulariu alu bisericeii greco-cat. Oradane, Vicariu episcopescu, Abate de Petur, Doctoru in ambele drepturi, licentiatu in S. Teologia, profesoriu emeritu de drepturi si Cavaleru inclitulu Ordu Leopoldinu, provedintu cu santele sacrameinte al moribunziloru, a repausatu in Domnulu la 19 augustu 12 óre din dí, in anulu vietiei alu 92-le ér' au preotiei alu 67-lea.

Immormentarea i-s'a intemplatu in 21 augustu dupa médiadi la 4 óre, asistandu 25 preoti din locu si giuru — si 2 diaconi sub conducerea Ilustritatiei S'ale Domnului Episcopu diecesanu Joa nu Olteanu, care anume pre ace'a ocasiune trista a grabitu, din Beiusiu — capital'a dominiului episcopescu — unde dupa immormentare éra a reintornatu. Acum dupa trei óre erau pline cu ómeni stradele si piati'a mica din apropiarea locuintiei repausatului, — la 4 óre dupa finirea ceremoniei scurte in casa unde jacé mortulu, — conductulu funebralu, insocitu de unu numeru mare de poporu, plecandu dela locuenti'a defunctului prin piati'a mica, a ajunsu in biserica catedrala gr. cat. intre cantari patrundistórie, unde s'a tienutu prohodulu indatinatu, in presentia unui publicu fórte mare si alesu: Canonicii gr.- si rom.-catolici, preoti, deregatori civili, ostasi si altii multi, incátu unu numeru mare, neincapeñdu in biserica, au remasu afora in cintirimu si pre strada asceptañdu conductulu, care avé a merge prin cintirimu la cripta de sub altariulu bisericeii catedrale, unde la 5 1/2 óre ajungandu cu sicriulu dupa cetirea indatenatelu rogatiuni de deslegare prin H. S'a D. Episcopu intre compatimire si gele generala cu ultimulu cantu: „*In veci amentirea lui!*“ sicriulu de metalu, care cuprindé osemintele adormitului, fu asiediatu la locul repausului eternu.

In Domnulu adormitulu *Nicolau Borbola* a fostu nascutu lu anulu 1786 in Santu-Andreu (Sz.-András) comuna gr. cat. romana langa Oradea mare, — parentele lui a fostu preotu gr. cat. rom. acolo-si, — scólele normale, gimnasiale si juridice le-a absolvatu in Oradea-mare cu succesu raru, studiile teologice le-a ascultat in Pest'a, de unde — dupa 4 ani — reintornandu absolutu cu lauda, in 1811 fu ordinatu — cá celibe — de Preotu prin Samuilu Vulcanu si aplicatu la oficiulu diecesanu cá actuariu; de unde la anulu fu dispusu administratoriu parochialu in Sályi, comuna nu departe de Oradea-mare, — cá atare in decursulu aloru abié trei ani, intre desele deprinderi de tóta diu'a, si pastorirea

adéveratu buna si intielépta a turmei lui incredentiato s'a pregatitu la depunerea rigoróseloru din ambele drepturi si la unulu din teologia, pentru-ce caletorindu la Pest'a, dupa petrecerea de 3 lune acolo, in 21 Martiu 1815 a cascigatu diplom'a de doctoru in ambele drepturi.

Ajungúndu la Oradea-mare indata fú denumitu profesoriu la Academi'a de acolo, din dreptulu naturalu si publicu, si cá atare cu lauda a fungatu dela 1816 pana la 1845, candu apoi cá profesoriu emeritu s'a lasatu in pensiune.

Preste totu a traitu 92 ani, cá preotu 66, Canonicu si Prepositu aprópe 40 de ani.

Activitatea, devotamentulu si zelulu apostolicu a repausatulu jubiliariu, suntu cunoscutu inaintea toturoru, cari l'au cunoscutu, — e cunoscutu si ace'a cu ce abnegare de sene si crutiare a traitu betranulu in tóta vici'a lui, — inse despre anim'a lui buna catra cei lipsiti, pi'a lui liberalitate catra totu ce a fostu in folosulu bisericei, scólei si natiunei s'ale, vorbescu Capel'a si Scóla Borbolane din tegulari'a Oradei-mari, fundatiunea lui din Seminariulu domesticu si numerósele ajutórie impartite studentiloru si preparandiloru seraci.

In testamentulu seu, pre langa tóta contradictiunea unoru nepoti a lasatu cárn 5000 fl. v. a. spre scopuri sante si umanitarie. Lauda si marire Atotopotintelui Domnedieu, cá a concesu, cá acestu barbatu se fia lumin'a si sórele incalditoriu a Clerului si poporului Diecesei s'ale, asia multi ani, si cá dupa atâte fapte l'a chiamatu la sene cá se-si ié plat'a osteneleloru s'ale.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a beneucventata!

Restantierii suntu rogati se platésca!

Recercare.

Dupa-ce la mai multe rogari ale mele facute pre cale privata, — unii domni colectanti si prenumeranti neci pana astadi nu mi-au tramisu banii pentru cartile primite inca in anii trecuti, — 'mi permitu inca edata a-i rogá cu tóta reverinti'a cá se benevoiésca a tramite sum'a restante fora amenare, altu-cumu, detorindu inca la tipografi'a diecesana una parte din pretiulu tiparirii, — voiu fi necesitatu a stradá numele domniloru restantieri la ven. prefectura a tipografiei, cá pre calea, ce o va aflá mai corespundiatória se-si midilócésca competinti'a sa.

Gherla, 31 Augustu 1877.

Joan u Papiu.
